

บทที่ ๓

พระคocomมิวนิสต์กับการปฏิรัฐลั่นกรุงที่ ๑

ประวัติการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้นภายหลัง “ขบวนการ ๔ พฤษภาคม” ที่มี

จุดประสงค์เพื่อเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นอย่างตะวันตก ในที่สุดก็พิสูจน์ให้เห็นว่าไม่อาจใช้แก้ไขปัญหาของบ้านเมืองได้ ความล้มเหลวนี้อย่างน้อยก็สร้างความผิดหวังและท้อแท้ใจให้แก่บรรดาผู้ชาตินิยมส่วนหนึ่ง ซึ่งต่างก็โทษว่าเป็นความผิดของตะวันตก ในขณะเดียวกัน คนอีกกลุ่มหนึ่งก็ยังคงแสวงหาแนวทางใหม่อุ่นค่อไป ในที่สุดก็พบแนวทางใหม่อันได้แก่การจัดระเบียบองค์การบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ บวกกับความคิดที่ค่อนข้างรุนแรงของนักต่อสู้เพื่อความเสมอภาคในสังคม การต่อสู้ครั้งใหม่จึงเกิดขึ้น การต่อสู้ครั้งนี้เป็นที่น่าสังเกตว่าความคิดหลักที่ใช้เป็นแนวคิดที่รับมาจากชาติตามาจากชาติมหาอำนาจตะวันตก เช่น อุโรมะตะวันตก หรือสหรัฐอเมริกา ที่เคยมีอิทธิพลอย่างมากเหนือชาวจีนมาแต่ก่อนหากแต่กลับเป็นของรัสเซีย ชาติที่ทุกคนไม่เคยคาดคิด เลยว่าจะมีบทบาทต่อการเปลี่ยนแปลงของจีนได้มาก เช่นนั้น

ด้วยความช่วยเหลือจากสหภาพโซเวียต พระคocomมิวนิสต์จีนหรือพระค็อชีพี ก็สามารถจัดตั้งพระคชีนเป็นทางการได้สำเร็จในปี ค.ศ. 1921 เริ่มต้นด้วยสมาชิกเพียงไม่กี่คน ในที่สุดก็เติบใหญ่จนสามารถเข้าร่วมเป็นพันธมิตรกับพระคิทุกของจีนได้ ด้วยความร่วมมือกันของ ๓ ฝ่ายด้วยกัน อันได้แก่ พระค็อชีพี รัสเซีย และพระค็อกมินตั้งของชุน ยัค-เซ็น (ค.ศ. 1866-1925) เมื่อประกอบกับคำแนะนำและช่วยเหลือจากรัสเซีย ทำให้ ชีชีพี และก็อกมินตั้ง เดิบโศกน้อยอย่างรวดเร็ว ทำให้ในที่สุดในปี ค.ศ. 1927 ก็สามารถเข้าควบคุมพื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศไทยไว้ได้ แต่พอนำถึงช่วงนี้ ก็อกมินตั้ง เริ่มเปลี่ยนท่าทีนา เป็นต่อต้านจักรพรรค็อชีพีเกือบทหมดอ่านใจไปในที่สุด เช่นกัน

การแพร่สู่จีนของลัทธิคอมมิวนิสต์

เมื่อพระคบล เชวิคภายในได้การนำของเลนิน ซึ่งต่อมา เป็นผู้เป็นพระคบล คอมมิวนิสต์ ยิ่งอำนาจเบ็ดเสร็จในรัสเซียได้ในปี ค.ศ. 1917¹ ได้ทำการเผยแพร่ในภูมิภาค สำหรับการลั่น เสริมการต่อสู้ทางชนชั้น การสร้างการกินดื่มอยู่ติดกัน สังคม และ การใช้ระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมแทนที่ระบบทุนนิยมของสหรัฐอเมริกา พากบล เชวิค มีความเชื่อว่าการปฏิรูปสังคม² เป็นประการสำคัญตามธรรมชาติที่จะต้องเกิดขึ้นโดยทั่วไป ความเชื่อดังกล่าวมีสาเหตุมาจากความมุ่งมั่น ที่จะลั่น เสริมสังคมนิยมให้แพร่หลายออกไป รวมทั้งเพื่อความปลดภัยและความมั่นคงของรัสเซียเอง เพราะถ้าหากดินแดนรอบ ๆ ข้าง มีความเชื่อในลัทธิ เดียว กันย้อม เป็นสิ่งตี ประ เทคนายทุนอย่าง เช่น อังกฤษและสหรัฐอเมริกา แม้จะอยู่ใกล้ออกไป แต่ปฏิรูปิริยาที่ต่อต้านก็ยังถือได้ว่า เป็นการคุกคามแนวทางปฏิรูปสังคมนิยมของพากบล ดังนั้น การทำลายล้างรัฐบาลที่มีแนวความคิดตั้งกล่าวจึงถือว่า เป็นการช่วยเสริมให้รัฐบาลใหม่ของรัสเซีย มีความมั่นคงมากขึ้นเท่านั้น ด้วยเหตุนี้ พระคบล เชวิคจึงได้จัดตั้งองค์กรหนึ่งเรียกว่า โคมินเทอร์น³ หรือองค์การคอมมิวนิสต์สากล ซึ่ง เป็นที่รวมขององค์กรปฏิรูปทั่วโลก และมีศูนย์บัญชาการอยู่ในสหภาพโซเวียต หน้าที่หลักก็คือให้ความช่วยเหลือแก่พระคบล สังคมนิยมทั่วโลกให้สามารถดำเนินการต่อไปได้ รวมทั้งการจัดตั้งในดินแดนที่ยังไม่มีพระคบล การเมืองในสังคมนี้ดังกล่าว

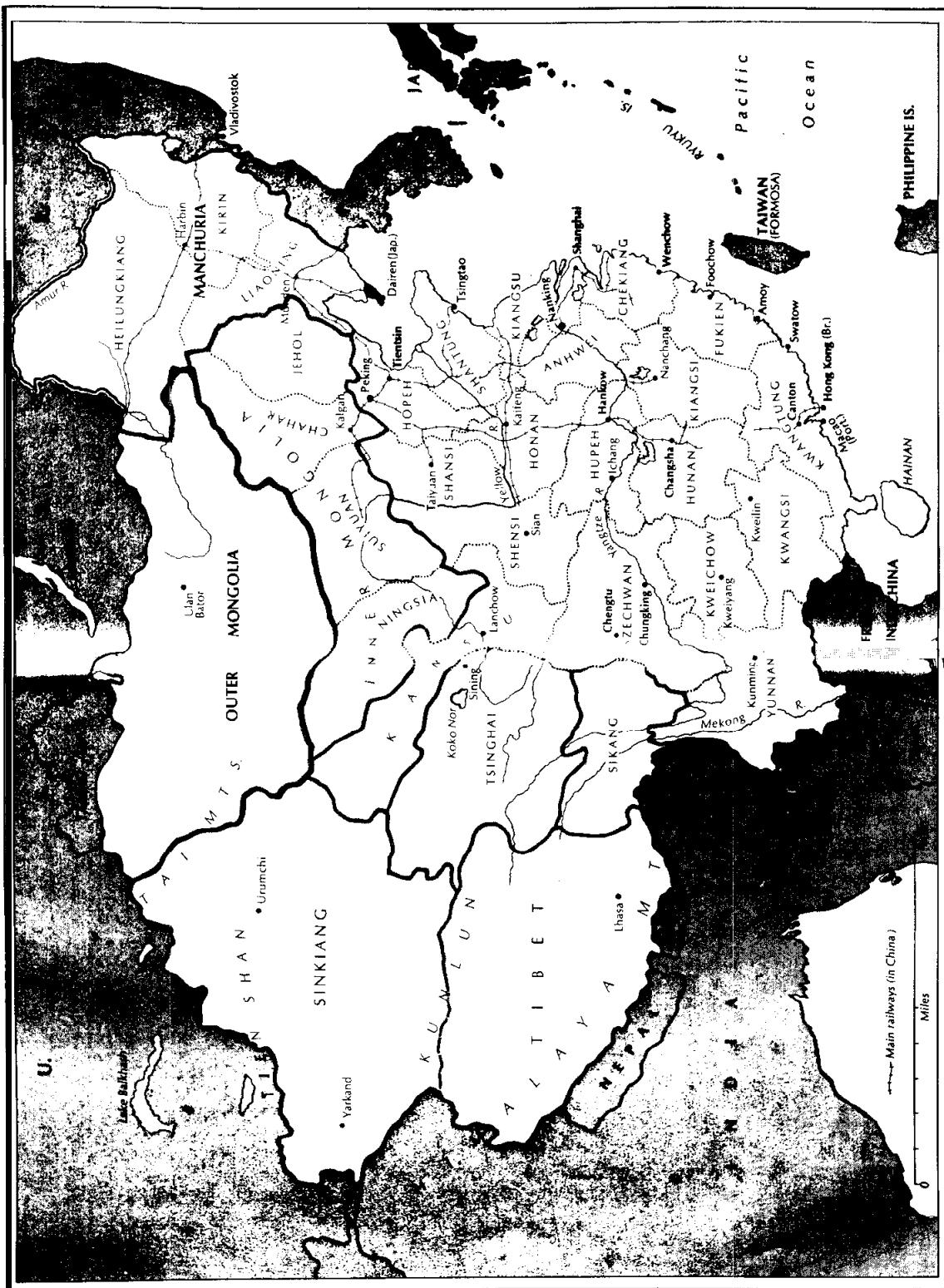

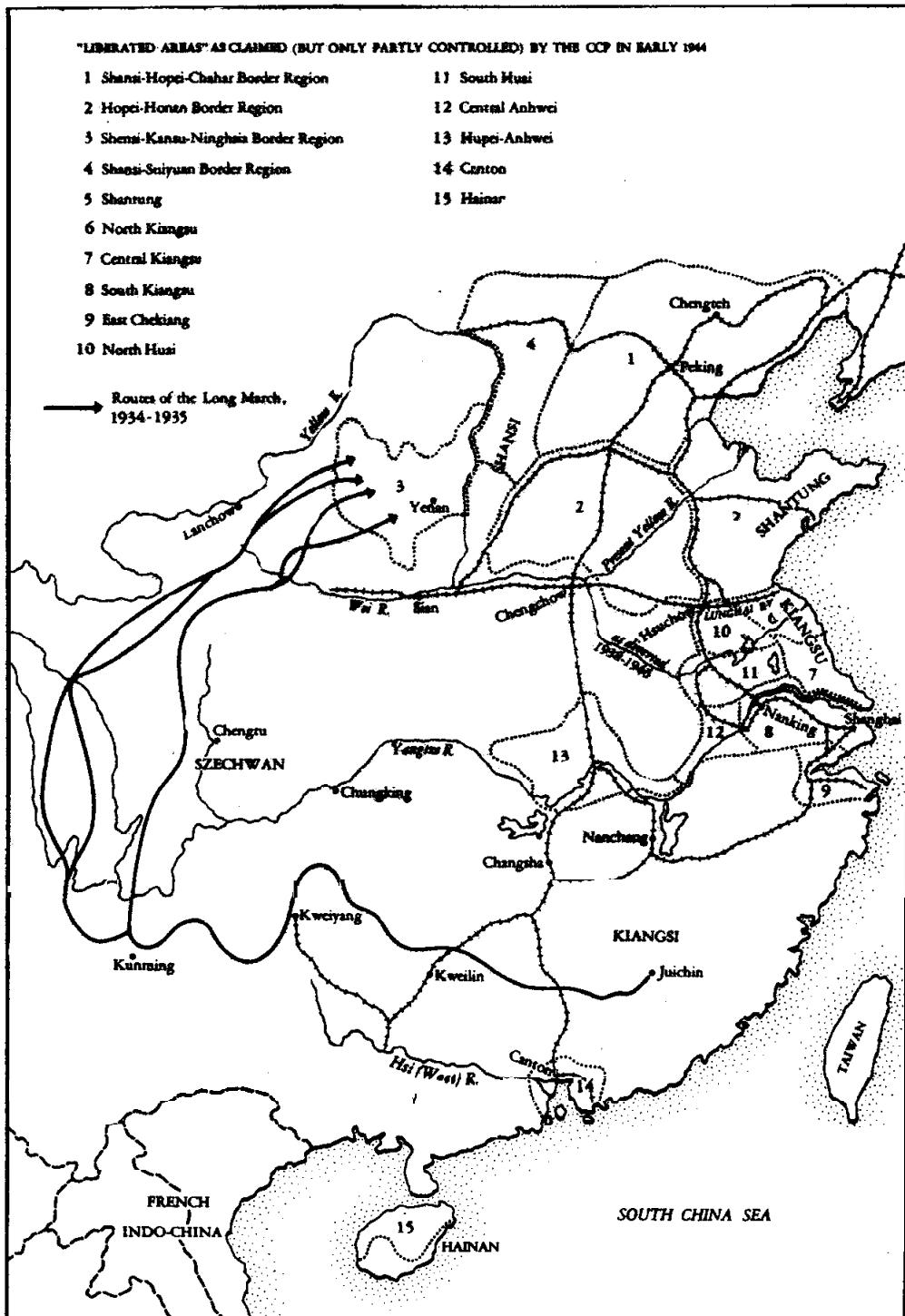
¹ Paul Dukes, A History of Russia, Medieval, Modern and Contemporary (New York, 1974) pp. 208-227.

² Robert V. Daniels, Russia, (New Jersey, 1964), p. 64.

³ ผู้ลัต จันทวิมล, ประวัติศาสตร์สหภาพโซเวียต, (กทม., 2529) หน้า 234. แล้ว Clubb, op. cit., p. 112.

Main Railways (in China)
Miles
0

ภาพที่ 53 เขตปลดปล่อยของคอมมิวนิสต์และการเดินทางไกล

แนวความคิดของพระคocomมิวนิสต์รัสเซีย เป็นที่นิยมโดยทั่วไปในหลาย ๆ ประเทศ
ทั้งนี้มาจากการซัดส่องค์การตามแบบอย่างของ เลนิน¹ ที่ค่อนข้างประยัด แต่มีระเบียบวินัย
ซึ่งแสดงให้เห็นชัดในการปฏิวัติของรัสเซีย เอง รวมทั้งความสำเร็จอันใหญ่หลวงที่กำลังจะมาถึง
นับเป็นอุดมการณ์แนวใหม่ที่เชื่อว่าสามารถแก้ไขปัญหาทุกอย่างของมนุษย์ได้ นอกไปจากนี้ ความ
เป็นปฏิบัติที่ระบบนายทุนของพวกโโคมิน เทอร์น เป็นที่พอใจและเข้ากันได้กับความรู้สึกเกี่ยดชัง
ของผู้ตัด เป็นเหตุของระบบนี้มา เป็นเวลาช้านานอย่างเช่นจัน ในระหว่างปี ค.ศ. 1919 และ
1920 รัฐบาลปฏิวัติที่มอลโควายังได้ให้ข้อเสนอพิเศษที่ต้องการให้มีเครือข่ายหรือไม่ เคยคิดที่จะ
กระทำมาก่อน ด้วยการยกเลิกสิทธิสภาพนักอภิภาก เนื่องด้วยแต่เดิมจันที่ได้มาในสมัยอดีตพระเจ้า
ชาร์ยังทรงอ่านจาก² ข้อเสนอตั้งกล่าวเป็นที่พอใจของชาวจันเป็นอย่างมาก ถึงแม้ว่าในที่สุด
แล้วจะไม่มีการยกเลิก เช่นว่าตนจริงๆ ก็ตาม แต่จากความเสื่อมไม่ในสหภาพรัฐชิสต์ และหลัก
การของพระคอบล เชวิค โดยเฉพาะในกลุ่มปัญญาชนใหม่ในกรุงปักกิ่งและเชียงไห่ ผลงานไปสู่
การสัตต์พระคocomมิวนิสต์สันอย่างเป็นทางการในปี ค.ศ. 1921 โดยมีสมาชิกจากโโคมิน เทอร์น
เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือ และกล้ายเป็นผู้ควบคุมและกำหนดนโยบายของพระคชีชีพนั้นตั้งแต่ปี ค.ศ.
1921 เป็นต้นมาจนกระทั่งถึงปี ค.ศ. 1935 อย่างไรก็ต ผลงานการควบคุมอย่างใกล้ชิดกับ
ไม่เป็นผลต่อชีชีพ เอง ซึ่งจะได้กล่าวต่อไป

ตามทฤษฎีเห็นได้ชัดว่าสหภาพรัฐชิสต์ เป็นสหภาพที่ซัดกับแนวคิดและธรรมเนียม
ประเพณีดั้งเดิมของจันเป็นอย่างมาก นี่คือในขณะที่สหภาพต่างชาตินี้มีอุดมการณ์หลักเน้นไปที่
ทฤษฎีแห่งความก้าวหน้า และความสมมุติของอนาคต ประชาชนมีรัฐบาลที่ต้องการรัฐบาลสังคมนิยม
ที่ค่อยๆ แลกเปลี่ยนสุขของประชาชน สร้างวัฒนธรรมและความเจริญในบจจุบันและอนาคตให้ดีกว่าใน

¹V.I. Lenin, Selected Works, Vol. 1, (Moscow, 1960) pp. 511-514.

และ เชียน อีระวิทย์, การเมืองและการปกครองของสาธารณรัฐประชาชนจัน, (กทม., 2519)
หน้า 29-31.

²Clubb, op.cit., p. 115. และ เชียน อีระวิทย์, อ้างแล้ว, หน้า 185-186.

อดีต แต่สำหรับชาวจีนโบราณแล้ว ความเจริญส่วนใหญ่จะเป็นในทางตรงกันข้าม นั่นคือ ชาวจีนถือว่าความเจริญส่วนใหญ่นั้นจะอยู่แต่ในอดีต เท่านั้น¹

อีกประการหนึ่ง สังคมมีวินิสต์ เป็นสังคมที่เน้นความเสมอภาคของคนในสังคมอย่างจริงจัง พวาก็ที่นับถือสหธรรมี เชื่อว่าพวากชนชั้นด้าหรือชนชั้นที่ไม่เคยมีทรัพย์พวากที่เคยถือกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินแต่เพียงเล็กน้อย รวมทั้งผู้ใช้แรงงานจะได้เป็นใหญ่ในแต่เดือนในที่สุด ความคิดดังกล่าวark ไม่ค่อยจะเป็นที่ประทับใจสำหรับคนจีนโดยทั่วไปมากนัก แม้ว่าตามความเป็นจริงแล้วสังคมจีนจะเป็นสังคมที่เอกสารดูแลเปรียบผู้ยากไร้ตาม

ผู้ที่เป็นคอมมิวนิสต์จะสนับสนุนแนวความคิดแบบสังคมนิยม นั่นคือให้คนส่วนใหญ่เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในทรัพยากรของชาติอย่างเท่าเทียมกัน² ความคิดเช่นนี้ถูกพิจารณาถึงประวัติศาสตร์จีนโบราณ จะเห็นได้ว่าไม่เป็นของแปลกใหม่เลย หากแต่ในทางปฏิบัตินั้น คนจีนมากให้ความสำคัญกับครอบครัวว่า เป็นศูนย์กลางทางด้านเศรษฐกิจมากกว่า ด้วยเหตุนี้ผู้สังเกตการณ์ทั้งหลายจึงมองว่าสังคมนิยมจะไม่เจริญเติบโตในจีนอย่างแน่นอน

สำหรับบรรดาคอมมิวนิสต์ค่าง เชื่อกันว่าในบรรดาความเชื่อทั้งหลายมีความเชื่อเดียวที่เป็นความจริง นั่นคือความเชื่อในเรื่องการต่อสู้ทางชนชั้น พวากนั้นกล่าวว่าสังคมจีนมีปัญหาภายในอยู่มาก การขัดขวางทางเศรษฐกิจได้เพียงวิธีเดียวคือการต่อสู้ด้วยวิธีการที่รุนแรง การประนีประนอมอย่างที่เป็นอยู่ไม่ใช่แนวทางแห่งความสงบเรียบร้อย ความเชื่อนี้ตรงข้ามกับคำสั่งสอนของของจีน³ ซึ่งสอนให้พึ่งพาภักดี หลีกเลี่ยงความรุนแรงและต่อต้านสังคมนี้เป็นทุกชนิด

¹ Reischauer and Fairbank, op. cit., p. 70.

² เชียน ชีระวิทย์, การเมืองการปกครอง, หน้า 33.

³ มหาดไทย อิงคนาคราช และผู้อื่น, การยกระดับด้วยวันออก, (กทม., 2529) หน้า 160.

กล่าวโดยสรุป สหธิคอมมิวนิสต์ซึ่งเป็นสหธิของคนค่างชาติถือ เป็นของแบลกใหม่ สำหรับคนจีนโดยทั่ว ๆ ไป แต่การที่สหธินี้สามารถแทรกตัวเข้าไปในสังคมจีนได้นั้นแสดงให้เห็นว่าสังคมจีนกำลังประสบภัยจากหนักหน่วงที่ยังหาวิธีการอื่นมาแก้ไขไม่ได้อีกทั้งยังรวมไปถึงความเสื่อมถอยของความเชื่อเก่า ๆ อย่างไรก็ตาม ก็ไม่ได้หมายความว่าชาวจีนทุกคนที่เข้าร่วมในขบวนการจะละทิ้งความเชื่อเดิมไปทั้งหมด มิಥายคนเห็นว่าแนวทางของพระคocomมิวนิสต์พอกจะใช้แก้ไขภัยของชาติได้ จึงเข้าร่วม แต่ในส่วนลึกแล้วยังคงยึดมั่นในความเชื่อเดิมอยู่ทำได้ใจอย่างจริงจัง ในสหธิคอมมิวนิสต์นี้เลย

ด้วยเหตุนี้ แม้พระคชีพจะจัดตั้งนานานถึง 10 ปี แต่สมาชิกของพระค์มีจำนวนไม่ถึงพันคน สมาชิกที่มีอยู่ล้วนใหญ่เป็นพวกบัญญาชันหรือไม่ก็นักการศึกษา¹ นั่นชี้ให้เห็นว่า สมาชิกของพระคส่วนใหญ่เป็นพวกรชานชนกลางหรือไม่ก็ชนชั้นสูง บุคคลเหล่านี้ รับอุดมการณ์คอมมิวนิสต์มาจากการศึกษาเล่าเรียนในมหาวิทยาลัย หรือไม่ก็รับมาจากการบุคคลที่รู้ในเรื่องนี้อีกด้วยนั่นเอง ในการนี้ พวกนี้ก็เริ่มสร้างองค์กรปฏิวัติโดยมีกรรมการตามโรงงานเป็นฐานของการปฏิวัติ² กรรมกรชาวจีน เช่น เดียวกับกรรมกรในประเทศไทย อดีตสาหกรรมอื่น ๆ ตกอยู่ในสภาพที่แร้นแค้น เมื่อตนกันคือ งานหนัก ค่าจ้างต่ำ สภาพของโรงงานไม่เอื้ออำนวยต่อการทำงาน พวกนี้จึงยินดีที่จะให้ความร่วมมือกับองค์กร ในปี ค.ศ. 1922 เมื่อกล่าวเรื่อกลุ่มนี้ในร่องกงก่อการสไตร์ขึ้น พระคชีพได้จ่วยโอกาสสร้างชื่อเสียง ด้วยการนำกรรมกรท่าเรือเข้าร่วม อีกทั้งยังช่วยขัดขวางกุ่มต่อต้านการสไตร์กีกล ไปถึงเมืองเชียงไห่จนได้รับชัยชนะและกล่าวเรือได้ค่าจ้างเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ต้องใช้ว่า พระคocomมิวนิสต์จะมีชัย เสมอไป ที่ไม่ประสบความสำเร็จมี เป็นต้นเหตุให้จำนวนสมาชิกไม่เพิ่มจำนวนขึ้น ซึ่งทำให้ขาดอานาจต่อรองทางด้านเศรษฐกิจ ไม่อาจต่อสู้กับนายทุน และ

¹ Peter S. H. Tang and Joan M. Maloney, Communist China, The Domestic Scene 1949-1967, (New Jersey, 1967) pp. 30-31. และดู เมียนธีระวิทย์. การเมืองการปกครอง, หน้า 29, 54-55. และ จุ้ยเชียน ตับเมลู พาย, จีนสามยุค, แมลโดย คณิ บุญสุวรรณ (กรุงเทพ, 2519) หน้า 183-184.

² Ho Kan-Chih, "Rise of the Chinese Working-Class Movement. The Working-Class Movement in Honan. The Big Political Strike of the Peking-Hankow Railways Workers" in Republican China, eds. by Franz Schurmann and Orville Schell, (Great Britain, 1977) pp. 117-122.

รัฐบาลจึงได้ อย่างเช่น ในปี ค.ศ. 1922 ที่พระคริสต์พันธุกรรมกรที่ก่อการล่าเรือ
นอกจากจะไม่สำเร็จแล้วยังถูกกองกำลังของชนศึกษารบลงอย่างรุนแรง พระคริสต์พันธุกรรมกรที่
ในระยะแรกจึงถูกมองจากรัฐบาลว่า เป็นเพียงกลุ่มก่อความไม่สงบสุขภายในสังคมจึงอึด
กลุ่มนี้ที่นั่น

การผนึกกำลังครั้งที่ 1 (ค.ศ. 1923-1 97.7)

การเจรจาความที่กินเวลาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1922 ไปจนกระทั่งปี ค.ศ. 1924
ลงท้ายด้วยการร่วมมือกัน 3 ฝ่ายด้วยกัน อันได้แก่ โคลินเทอร์น พระคริสต์พันธุกรรมกร และพระคร
กิมินตั่งภาย ได้การนำของชน ทำให้สถานการณ์ของพระคริสต์พันธุกรรมกร เปลี่ยนเปรียบกระเดื่องขึ้น
มา¹ สมาชิกของพระคริสต์พันธุกรรมกรจะได้รับการเชิญให้เข้าร่วมรัฐบาลปฏิรัติที่พระคร
กิมินตั่งตั้งขึ้น สมาชิกบางคนยังได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสูงในรัฐบาลอีกด้วย²

การรวมตัวกันครั้งนี้ เป็นการรวมกันอย่างไม่มีความจริงใจต่อกันด้วย มีผู้นำบางคน
ของพระครกิมินตั่งเกรงไปว่า พระอาจชาต เอกภาพและความมีระเบียบวินัยลงไป ถ้าต้อง³
ไปร่วมกับผู้มาใหม่ที่มีความคิดและอุดมการณ์ที่แตกต่างกัน

ทางฝ่ายพระคริสต์พันธุกรรมกรเอง สมาชิกบางคนก็ยังไม่แน่ใจว่าการรวมกันครั้งนี้
พระจะได้ประโยชน์ตามที่หวังไว้ ตามความคิดของพระคริสต์พันธุกรรมกรที่ตั่ง³
ท่อนข้างเลื่อนลอย ถึงแม้ว่าชนจะเหยียดกาศอุดมการณ์ของพระที่ว่าด้วยสหธรรมะ

¹ Tang and Maloney, op.cit., p. 41. ปี ค.ศ. 1921 มีสมาชิกเริ่มต้น
13 คน ปี ค.ศ. 1923 มีสมาชิก 300 คน ต้นปี ค.ศ. 1925 เพิ่มเป็น 1,500 คน

ปลายปี ค.ศ. 1925 มีสมาชิก 10,000 คน และปี ค.ศ. 1926 เพิ่มเป็น 20,000 คน

² พาย, อังแล้ว, หน้า 189.

³ รายละเอียดอุ วชระ ชีวะโกเครชุ, อังแล้ว, หน้า 55-56.

อันประกอบด้วยหลักการสำคัญ ๓ ประการคือ ประชาชาติ ประชาธิปไตย และประชาชีพ ว่า เข้ากันได้หรือเหมือนกับจุดมุ่งหมายของแนวปฏิรัติสังคมนิยมของพระคocomมิวนิสต์ แต่ พระคocomมิวนิสต์ยังไม่เคยแสดงให้เห็นว่าได้ใช้หรือกำسังจะใช้หลักการดังกล่าวเป็นแนวทาง การต่อสู้ทางชนชั้นตามที่ได้เคยกล่าวมา และถึงแม้ผู้นำของกommunist ตั้งจะ เหมือนกับผู้นำพระคocomชีพ ตรงที่ว่าสมาชิกส่วนใหญ่จะมาจากชนชั้นค่อนข้างสูงของสังคม แต่สมาชิกของพระคocom กommunist ยังไม่เข้าใจความหมายของคำว่า เสมอภาคติ เท่ากับฝ่ายชีพ อีกทั้งไม่เคยคิดแม้ แต่น้อยที่จะวิพากษ์วิจารณ์วิธีการตัดตอนผลประโยชน์อันไม่ชอบธรรมในสังคมของชนชั้นเดียว กับตน อย่างไรก็ต้องปรึกษาจากองค์การคอมมิวนิสต์ เนื่องจากชีพ ที่นี่จริงว่า นั่นเป็น เพราะว่าชาวจีนส่วนใหญ่ยังด้อยการศึกษาจึงไม่เข้าใจความหมายของคำว่าการปฏิรัติ ชนชั้นตัวเอง จะต้องให้เวลาต่อไป การรวมตัวกันเพื่อสัดส่วนรัฐบาลแห่งชาติให้มีอำนาจอย่าง แท้จริง อีกทั้งการปล่อยให้ระบบเศรษฐกิจนายทุนพัฒนาต่อไป จะเป็นพื้นฐานเบื้องต้นสำหรับ ความสำเร็จในบ้านปลาย และเมื่อนั้นการปฏิรัติที่แท้จริงของพระคocomมิวนิสต์จึงจะเกิดขึ้นได้

kaum ล่าวข้างต้นสะท้อนถึงหลักการหนึ่งของสหคocomมิวนิสต์ซึ่งได้ทำนายไว้ว่า¹ ระบบเศรษฐกิจนายทุนมีความล้มเหลว กับชนชั้นกรรมมาชีพ นั่นคือที่ใหม่ระบบเศรษฐกิจแบบ นายทุนที่นั่นก็จะมีชนชั้นกรรมมาชีพเกิดตามมาด้วย ยิ่งระบบเศรษฐกิจนี้เจริญมากเท่าใด ชนชั้นกรรมมาชีพก็จะมีอิทธิพลมากขึ้นเท่านั้น และสุดท้าย เมื่อชนชั้นนายทุนก้าวขึ้นสู่จุดสูงสุด ดัง เช่น ในประเทศไทยมีการพัฒนาทางด้านอุตสาหกรรมแล้ว เมื่อนั้นจะเป็นช่วงเวลาที่ชนชั้น กรรมมาชีพจะยึดอำนาจ และสัดส่วนรัฐบาลสังคมนิยมขึ้นแทน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว เล닌ได้กำหนดแนวทางการต่อสู้ในรัสเซียหลายแนวทางด้วยกัน² และในที่สุดก็ประสบผล สำเร็จนำพระคocomลเซวิคเข้ายึดครองรัสเซียได้ทั้ง ๆ ที่ชนชั้นนายทุนรัสเซียเองยังก้าวไม่

¹ เอียน ฮีริทีย์, การเมืองการบกพร่อง, หน้า 44-48.

² สิทธานต์ รักษ์ประเทศไทย, ความรู้เรื่องพระคocomมิวนิสต์แห่งประเทศไทย, (กทม., 2520) หน้า 4-7.

ไม่ถึงจุดสูงสุดตามที่มาร์กซ์ กล่าว¹ นั่นหมายถึงว่าด้วยวิธีการที่ชาญฉลาดของ เสนินทำให้ ชนชั้นกรรมมาชีพประสบความสำเร็จก่อนถึงเวลาอันควร ซึ่งต่อมาเมือง เทศอื่น ๆ นำไปใช้ และบรรลุผล เช่นเดียวกัน² เมื่อจะเข้าไปในจีนอัน เป็นประเทศที่ยังด้อยพัฒนา พระค คอมมิวนิสต์จึงจำเป็นจะต้องศึกษาวิธีการ เช่นเดียวกับ เสนิน ว่าอะไร และอย่างไร ที่กระทำ ต่อนายทุนแล้วถือได้ว่า เป็นการต่อสู้ทางชนชั้น และขอบเขตใดที่จำต้องช่วยเหลือชนชั้นนายทุน ต่อสู้กับฝ่ายตรงข้าม โดยเฉพาะจักรวรรดินิยมตะวันตกที่กำลังครอบงำประเทศชาติ รวมทั้ง ชนชั้นชนศักดิ์สิทธิ์ โดยปกติ เมื่อพระค คอมมิวนิสต์ได้อ่านจากสรุป หน้าที่หลักตามที่กำหนดไว้ใน ทฤษฎีมาร์กซิสต์ที่จะต้องคำ เนินการให้แล้วเสร็จอย่างรวดเร็ว ก็คือ การเสริมสร้างความเป็น เอกภาพของคนในชาติ ให้การศึกษาแก่มวลชน และพัฒนาประเทศให้เป็นอุดสาหกรรม แต่ แผนการ เหล่านี้ล้วนใหญ่เกิดขึ้นแล้วตามแผนพัฒนาประเทศของพวกชนชั้นนายทุนจีน จาก ประวัติการณ์ดังกล่าว จึงถือเป็นการ เหมาะสมสำหรับพระค คอมมิวนิสต์จีนที่จะ เข้าร่วมกับพระค กกมินตั้งต่อสู้กับบรรดาชนศักดิ์ และจัดตั้งรัฐบาลแห่งชาติที่เข้มแข็งขึ้น เมื่อการกิจ เบื้องต้น สำเร็จลง งานต่อไปก็คือการขัดพวกที่มีความคิดต่อต้านการปฏิรูป โดยเฉพาะพวกนายทุน ใหญ่ น้อยรายในพระค กกมินตั้งต่อไป

ในทางปฏิบัติ การรวมกันจึงถูกมองว่าต่างฝ่ายต่างได้ประโยชน์เท่า เทียมกัน นั่นคือทำให้รัสเซียสามารถ เข้ามายืดอิทธิพล เนื้อพระคราชีซีพิชองจีน ทั้งนี้ โดยผ่านทาง องค์การโโคมินเทอร์น รวมไปถึงพระค กกมินตั้งที่เข้ามาร่วม เป็นพันธมิตรด้วย สำหรับทางฝ่าย พระค ซีซีพิชองในขณะนั้นยัง เป็นพระค เล็กไม่มีบทบาทในระดับชาติ สมาชิกก็มีเพียงไม่ถึงพันคน การเข้าร่วมกับพระค ของชนชั้น เป็นพระค ที่มีชื่อ เสียง เป็นที่ยอมรับของคนจีนล้วนใหญ่ (ถึงแม้ ว่าในขณะนั้นยังไม่มีบทบาททางการ เมืองมาก แต่ก็ยังถือได้ว่ามีสูงกว่าพระค ซีซีพิชอง) ทำให้

¹ Daniels, op.cit., p. 4.

² George I. Blanksten, "Fidel Castro and Latin America" in Latin American Politics, Studies of the Contemporary Scene, ed. by Robert D. Tomasek (New York, 1970) pp. 373-411.

พระคชีพิกlays เป็นองค์กรที่มีผู้รักมากขึ้น และสามารถรวมพลังนักชาตินิยมจีนต่อสู้กัน จกรวรรดินิยมตะวันตก ซึ่งพระคอมมิวนิสต์รัสเซียก็อว่า เป็นศัตรูสำคัญของพระคได้ ทางฝ่ายพระคกมินตั้ง นอกจะจะได้พันธมิตรเพิ่ม ยังได้รับการสนับสนุนทางด้านอาชีวะ เงินทุน และคำปรึกษาที่มีคุณค่าซึ่งไม่ได้จากรัสเซีย อันทำให้พระคเข้าใจอย่างถ่องแท้ ในการเมืองระบบพระค และวิธีการทางทหารมากกว่าที่จะเป็นแค่เพียงสมาคมลับอย่าง เช่นในอดีต ความร่วมมือ เช่นนี้ส่งผลให้ในช่วงปี ค.ศ. 1925-1926 ซึ่งเป็นยุคที่ โคมิน เทอร์นเมืองทิพลามากที่สุดในจีน ได้ส่งที่ปรึกษาทางทหารชาวรัสเซียเข้ามาให้คำแนะนำ อันมีค่าแก่สมาชิกพระคกมินตั้งมากถึง 60 คน

จากปี ค.ศ. 1924-1926 การร่วมมือทางการเมืองและการทหารจำกัด อาณาบริเวณอยู่ทางภาคใต้ของ เมืองแคนดอน ผลของความร่วมมือที่เห็นได้ชัดก็คือการ จัดตั้งสถาบันทหารรุ่มเปา¹ ขึ้น อันเป็นสถาบันทางทหารที่ประกอบไปด้วยที่ปรึกษาทาง ทหารจากกองค์การ โคอมิน เทอร์น สมาชิกพระคชีพิ และพระคกมินตั้งที่มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ที่เหนือกว่ากองกำลังของบรรดาชนศึกทางภาคเหนือหลายเท่าตัว

การร่วมมือระหว่างที่ปรึกษาจากกองค์การ โคอมิน เทอร์น กับสมาชิกพระคกมินตั้ง คำเนินไปด้วยดี จนได้รับความช่วยเหลือแบบให้เปล่า และได้รับการปฏิบัติจากรัสเซีย เสมือนหนึ่ง เป็นพันธมิตรกันนานาและนาน โดยไม่ได้แสดงที่ทำว่าจะเข้ายึดครองจีน เมื่อตน ดังมหาอำนาจตะวันตกชาติอื่น ๆ ที่เคยกระทำมาในอดีต ในทางตรงกันข้าม พระคชีพิ กลับแสดงออกอย่างชัดเจนและพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงรูปการปกครองไปเป็นคอมมิวนิสต์ ตามอย่างรัสเซียได้ในทุกเชื้อ ด้วยเหตุนี้ การชัดแจ้งกับสมาชิกฝ่ายขวาในพระคกมินตั้ง จึงเกิดขึ้นอย่างครั้ง และในขณะเดียวกันการช่วยเหลือที่รัสเซียให้แก่จีนก็ส่งให้มีความอ่อนไหว โบโรดิน² ผู้นำองค์กร โคอมิน เทอร์น ในจีน กล่าว เป็นผู้ทรงอิทธิพลในพระคกมินตั้งมากขึ้น จนทำให้ในปี

¹ Richard C. Thornton, China, the Struggle for Power, 1917-1972, (Ontario, 1973), pp. 6-8.

² Tang and Maloney, op.cit., p. 40.

ค.ศ. 1924 ชุน ยัค-เซ็น ถึงกับกล่าวเรื่องผู้ที่คิดจะกระต่ายกระระ เดื่งหัวที่ปรึกษา คอมินเทอร์นว่าอาจถูกปลดออกจากตำแหน่งได้ และว่า “การบัญชีจะไม่มีทางสำเร็จ ถ้าหากขาดที่ปรึกษาชาวรัสเซีย เหล่านั้น”¹

ชุน ยัค-เซ็น ถึงแก่ลัทธิกรรมในวันที่ 12 เดือนมีนาคม ค.ศ. 1925 การแก่ง แย่งอำนาจภายในพรรคร่วมเริ่มนั้นแรงและมากขึ้น เมื่อผู้นำฝ่ายซ้ายหัวรุนแรงคนหนึ่ง² ของ พรรคกommunist ตั้งญกลอบสังหารในเดือนสิงหาคม ค.ศ. 1925 อาย่างไรก็ตี การต่อสู้เพื่อชิง ตำแหน่งผู้นำยังดำเนินต่อไป ทั้งนี้โดยคนของพรรครักกommunist ตั้งหัวหน้า ในที่สุดก็ได้ผู้นำ ได้แก่ หวัง ชิง-ไห่³ (คศ. 1883-1944) สมาชิกเก่าแก่คนหนึ่งของพรรค แต่ที่สำคัญ หวังมีนี้มี ความคิดโน้มเอียงมาทางซีซีพี ทำให้สามารถใช้อำนาจอย่างมากนับจากเข้าร่วมกับพรรครักกommunist ตั้ง และได้กล่าว เบื้องตัวหัวหอก ในการ เดินขบวนต่อต้านชาวตะวันตก และรวมทั้งการก่อการลัทธิในโรงงานหลายครั้ง ด้วยกันนับจากปี ค.ศ. 1925 เป็นต้นมา

อย่างไรก็ตี การขึ้นสู่ตำแหน่งผู้นำของหวัง รวมทั้งการ เดินโขลงพรรครีชีพี กลาย เป็นมีญาช้อดเด็งทางการเมืองของพรรคไป เมื่อ เชียง ไค-เชค⁴ (คศ. 1887-1975) ผู้เป็นหัวหน้าติดเพื่อนสนิทชุน ผู้มีชาการกของทัพกommunist ตั้ง และผู้มีชาการลสถาบันทหารวัยเบา กลาย เป็นผู้มีอิทธิพลอย่างสูง โดยเฉพาะต่อประธานาธิบดีหัวหน้ารุ่นใหม่ของกองทัพ เชียง เป็น

¹Ibid., p. 43.

²Hsu, op.cit., p. 618.

³Schirokauer, op.cit., p. 486.

⁴Theodore H. White and Annalee Jacoby, "Chiang Kai-shek" in China Yesterday and Today ed. by Mally Joel Coye and Jon Livingston (New York, 1975) pp. 223-225.

ปฏิปักษ์ต่อพระรัชชีพิ มิ่งพอใจกับการ เดินทางของคอมมิวนิสต์ ในวันที่ 20 เดือนมีนาคม ค.ศ. 1926 ได้ส่งการให้สบกุณที่ปรึกษาชาวරัสเซียและนายทหารระดับผู้นำสำคัญกัตพระรัชชีพิ ด้วยข้อหาว่าอย่างให้มีการก่อรัฐประหาร¹ แต่ต่อมาได้รับการปลดปล่อยและมีการส่งลาส์นแสดงความเสียใจในความผิดพลาด อาย่างไรก็ตาม เสรีภาพในการดำเนินงานขององค์กรที่ปรึกษาถูกจำกัดลง รวมทั้งการปลดสมาชิกของพระรัชชีพิในกองทัพอ กจากตัวแทนที่สำคัญ จนกันเชียงก้าวขึ้นสู่ตัวแทนผู้นำทางการเมือง มีอำนาจเหนือกองทัพพระรัชชีพิ และรัฐบาล หวัง ชิง ไห แทนที่จะต่อสู้เพื่อช่วงชิงอำนาจคืน กับ เลือกเดินทางออกไปพักผ่อนนอกประเทศ ทำให้จากเดือนมิถุนายนเป็นเดียวกันนั่นเอง เชียงก้าวถูกกล่าวเป็นผู้มีอำนาจที่แท้จริงแต่เพียงผู้เดียวภายใต้พระรัชชีพิกมินต์

ในขณะที่ฝ่ายก้าวมินต์ตั้งแต่ชิงอำนาจกัน พระรัชชีพิกมินต์ยังดำเนินงานทางการเมืองต่อไป โดยเฉพาะการปลุกระดมชนชั้นผู้ใช้แรงงานทั้งหลาย ซึ่งมีทั้งกรรมกรโรงงาน กรรมกรเหมืองแร่ พนักงานรถไฟ และอื่น ๆ การดำเนินงานมักทำควบคู่ไปกับกลุ่มนักชาตินิยมจีนกลุ่มอื่น ๆ ที่มีจุดหมายเดียวคือการยุยงและร่วมในการลั่นไตรรงค์โดยเฉพาะในโรงงานที่ชาวตะวันตกเป็นเจ้าของ ในระหว่างปี ค.ศ. 1925 ในการเดินขบวนครั้งหนึ่ง ตำรวจใช้อาวุธปืนยิงผู้เดินขบวนซึ่งส่วนใหญ่เป็นกรรมกร เสียชีวิตหลายคน² ซึ่งก่อให้เกิดความเดือดเดนและจุดความรู้สึกความเป็นชาตินิยม³ ให้แก่ทั้งนักศึกษาและนักธุรกิจซึ่งต่อมาออกโรงสันสนุกกลุ่มผู้ประท้วงนับแสนโดยมีพระรัชชีพิเป็นแกนนำ

"John K. Fairbank and Edwin O. Reischauer, China: Tradition and Transformation, (Boston, 1973) p. 449.

¹ Schirokauer, op. cit., p. 485.

² Hans Kohn, Nationalism Its Meaning and History, (New Jersey, 1965), p. 9.

ในบรรดาผู้นักคอมมิวนิสต์ไม่กี่คน รวมทั้ง เมา เช-ตุง (ค.ศ. 1893-1979)

ซึ่งต่อมาภายหลัง เป็นผู้นำคนสำคัญของชีซีพี เริ่มตระหนักร่วมกับความจริงข้อหนึ่งว่า ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศไทย เป็นชาวนา และด้วยจำนวนชาวนาที่มากถึงกล่าวอาจใช้เป็น比率ชน์ต่อขบวนการปฏิวัติชนชั้นได้¹

ชาวนาจึงตัวในใหญ่มีสภาพความเป็นอยู่ค่อนข้างลำบากแสนเข็ญ ความทิวท้องเป็นภารภูมิการณ์อย่างหนึ่งของชีวิต ทั้งนี้เป็นเพาะปลูกเพาะปลูกที่ล้มเหลว และถ้าต้องมาประสบภัยภัยพิบัติทางธรรมชาติ เช่นที่เกิดขึ้นในระหว่างปี ค.ศ. 1920-1929 ฝนแล้งและโรคระบาดได้คร่าชีวิตผู้คนทางภาคตะวันตกเฉียงเหนือเป็นล้าน ๆ คน² ชาวนาผู้ยากจนเหล่านี้ได้พยายามต่อสู้เท่าที่จะทำได้ เพื่อตนเองและครอบครัว เพื่อให้ได้มาซึ่งที่ดินหรืองานทางด้านอื่น ๆ เมื่อพิชัยวงศ์จะทำให้ชาวจังเหล่านี้กลยุยเป็นคนยากจน ขาดเครื่องอุปโภคและบริโภคไป ยิ่งเมื่อเวลาผ่านไป ความยากจนก็ยิ่งทวีความรุนแรงขึ้นตามลำดับ เพราะครอบครัวขยายใหญ่ขึ้น การแย่งกันกินก็เพิ่มมากขึ้น ทรัพยากรที่พอจะมีอยู่บ้างก็หมดลื้นไป ทำให้ครอบครัวสิ้นรุ่นใหม่ต้องดื้อรั้นมากกว่าครอบครัวสิ้นรุ่นก่อน ๆ นี่คือภารภูมิการณ์ที่ เป็นจริงที่กำลังเกิดแก่สังคมจีน ที่ทุกวันมีแต่ก่อตัวและเสื่อมถอยลง ซึ่งสุดท้ายแล้วก็ไม่เพียงแต่ครอบครัวที่ยากจนเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงครอบครัวอื่น ๆ ทั้ง ๆ ที่เคยมีกิน หรือพอจะมีกิน ซึ่งในที่สุดก็จะประสบเคราะห์กรรมอย่างเดียวกัน ว่าแต่จะซื้อหรือเรื้อรังเท่านั้น ด้วยเหตุนี้ เมื่อขบวนการปฏิวัติมาให้ความหวังและชีวิตใหม่ที่ดีกว่า จึงไม่เป็นการแปลกใจที่จะได้รับความสนับสนุนอย่างท่วมท้นจากบุคคลผู้ยากไร้เหล่านั้น

¹ เป็นไป (A .ศ. 1896-1929) เป็นชีชีพีคนแรกที่คิดนำชาวนามาเป็น比率ชน์ กับการปฏิวัติ ดู Schirokauer, op.cit., p. 487. และ Tang and Maloney, op.cit., p. 54. และเชียน อีระวิทย์. การเมืองการปักครอง, หน้า 32-34, 42-48.

²Bianco, op.cit., pp. 87-90.

บริเวณรอบ ๆ เมืองแคนตอนที่พระคocomมิวนิสต์เข้าไปทำการปลุกราดมเป็นที่อยู่อาศัยของผู้ค่อนข้างมีฐานะในสังคม อีกทั้งโกรธราชาดกไม่ได้เกิดขึ้นบ่อยจนทำให้ถูกเหมือนว่าเป็นเรื่องธรรมชาติ เช่นทางภาคตะวันตกเฉียงเหนือ อย่างไรก็ตีพื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่หนึ่งในจำนวนหลายแห่งที่ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของบรรดานายทุนเจ้าของที่ดินเป็นส่วนใหญ่ ผู้ที่เป็นชาวนาจริง ๆ จึงคงอยู่ในสภาพของผู้อยู่อาศัยที่ยากจนและอดอย่าง ถึงแม้จะไม่เท่ากับชาวนาในภูมิภาคอื่น แต่ก็เพียงพอสำหรับพระคocomมิวนิสต์ยกเป็นข้ออ้างว่าเป็นความพิเศษของนายทุนเจ้าของที่ดินได้ เมา เซ ตุง เป็นบุคคลแรกของพระคocomมิวนิสต์ที่มองเห็นและเข้าใจความจริงข้อนี้ ได้ออกปลุกราดมและจัดตั้งสหพันธ์ชาวไร่ชาวนาเพื่อทำการต่อสู้ทางชนชั้น¹ โดยเน้นพื้นที่มณฑลกว่างตุ้งและหูหนานอันเป็นบ้านเกิดเมืองนอนของเมา และประมาณเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1927 เมา ชีงเป็นบุคคลสำคัญของพระคocom ถึงแม้จะไม่ใช่คำแห่งสูงสุดก็ตาม ตัดสินใจใช้กุญแจชาวไร่ชาวนาเป็นแกนกลางสำหรับการปฏิริชิณชนชั้นแทนกลุ่มกรรมมาชีพ² ที่ยังคงอื่น ๆ ของพระคocom เคยใช้มาก่อน เมากล่าวว่าถึงพลังของชาวไร่ชาวนาว่า

"... ช่วงเวลาไม่นานชาวไร่ชาวนาจำนวนล้านๆ ..."

จากที่ว่าสารทิศ ไม่รู้ว่าจากภาคกลาง ภาคใต้และภาคเหนือ จะอุกหนึ่งแสดงพลังที่รุนแรงอุจจายล้มทุน เป็นกองกำลังที่มีพลังกำลังเห็นอธรรมด้วยอำนาจใด ๆ จะต้านได้ ... พลังเหล่านี้

¹ Bianco, op.cit., pp. 61-64. และ Winberg Chai, ed., Essential Works of Chinese Communism, Mao Tse-tung, Liu Shao-chi, Lin Piao, Peng Chen, (New York, 1969) pp. 52-53. และ C. P. Fitzgerald, The Birth of Communist China, (Victoria, 1973) pp. 164-191.

² Ho Kan-chih, A History of the Modern Chinese Revolution, (Peking, 1959) pp. 51-57.

จะเข้าทำลายจักรวรรดินิยม ขุนศึก ข้าราชการที่ฉ้อราษฎร์บังหลวง
นายทุนศักดินา และปัญญาชน เต่าล้านปีให้ย่ออยู่บลัง เมื่อนั้นพระค
ปฏิวัติและสหายนักปฏิวัติทั้งหลายจะถูกนำมำตัดสินพิจารณา ไทย ทาง
เลือกของพวกเรานะในขณะนี้มี 3 ทางคือจะนำพวกเข้า ตามพวกเข้า
หรือจะดำเนินและต่อต้านพวกเข้า ชาวจีนทุกคนมีสิทธิเลือกอย่างใด
ก็ได้ แต่ภายใต้สถานการณ์ เช่นนี้ถึงเวลาแล้วที่เราจะต้องเลือก เส้น
ทางของเรารอย่างโดยอย่างหนึ่งอย่างรวดเร็ว

... แต่ถ้าความความเห็นข้าพเจ้า ข้าพเจ้าก็จะขอตอบว่า
ถ้าเราให้คะแนนต่อความสำเร็จของการปฏิวัติกุมพีประชาธิปไตย
เป็น 10 คะแนนเต็ม ข้าพเจ้าคิดว่าการปฏิวัติโดยชาวเมืองและ
โดยวิธีการทางทหาร ได้เพียง 3 คะแนน ในขณะที่อีก 7 คะแนน
ที่เหลือเป็นของการปฏิวัติโดยชาวไร่ชาวนาที่มีฐานอยู่ในชนบท..."¹

ข้อความข้างต้นแสดงออกถึงความคิดเห็นของคนหนุ่มสาวแห่งยุค² ตั้งในกรณีของ เมา
เนา เองนั้นไม่เคยมีประสบการณ์ทางด้านการจัดการชุดองค์การชาวไร่ชาวนาเพื่อการปฏิวัติมา
ก่อน และต้องใช้เวลาอีก 2-3 ปี จึงจะรู้ว่าการจัดการชุดองค์การ เช่นนั้นไม่ได้ง่ายตั้งที่คิด
อย่างไรก็ตี ทันทีที่เมา เสนอความคิดของเขากลับมา มาก็ประสบกับปัญหาแรกที่เข้า
ทางทางออกไม่ได้ก็คือ ผู้นำระดับสูงของพระค์ไม่เห็นด้วยกับแนวคิดที่จะใช้ชาวไร่ชาวนา
มาเป็นฐานของการปฏิวัติ แทนการให้ความสำคัญกับชนชั้นกรรมมาซึ่พตามที่มาร์กซิสต์
ทั้งหลายถือปฏิบัติกัน การไม่เห็นความสำคัญดังกล่าวจึงทำให้พระค์ซึ่พไม่กำหนดนโยบาย
การปฏิรูปที่ดินไว้อย่างต่อเนื่อง หรือแม้แต่จะให้ความสำคัญหรือมอบหมายงานการจัดตั้ง

---

¹ Mao Tse-Tung, "Report on an Investigation of the Peasant Movement in Hunan", Selected Works, Vol. I, (Peking, 1965), pp. 22-30.

² Bianco, op. cit., p. 62.

ลพัฒน์ชาวะชานาอย่าง เป็นทางการแก่สมาชิกคนใดคนหนึ่งโดย เนพาฯ ตั้งนั้นถึงแม้
เมจฉะกระทำไปโดยความคึกคักของโดยปราศจากอำนาจรองรับ แต่ก็ไม่ทำให้มาได้
รับโทษแต่เพียงอย่างใด ทั้งนี้เป็น เพราะในยุคของการร่วมมือกันนั้น เมจฉะฐานะเป็น
สมาชิกของทั้ง 2 พรรคร่วม เดียวกันคือเป็นสมาชิกของพรรครักกิมินตึ่งและพรรครัชชีพ
ด้วยเหตุนี้การกระทำการดังกล่าวของ เมบ้างครั้งจึงทำให้อ้างไปได้ว่า ทำในฐานะเป็น
สมาชิกคนหนึ่งของพรรครักกิมินตึ่ง¹ จึงทำให้เมหอุดพันจากการลงโทษ โดยผู้ไม่เห็น
ด้วยในพรรครัชชีพไปได้ สิ่งที่พรรครัฐทำต่อเมจฉะได้ก็คือการเรียกด้วยสับหูอัน เท่านั้น²

แม้ความขัดแย้งภายในจะรุนแรงอย่างไรก็ตาม แต่อิทธิพลของพรรครักกิมินตึ่ง
ก็ยังคงแผ่ขยาย เดิมโภก้าวน้ำไปอย่างรวดเร็ว ประมาณปลายปี ค.ศ. 1925 ก็
สามารถเข้าควบคุมพื้นที่ทางภาคใต้ของมลายูทางด้านตะวันตกและภาคสีหมด จากนั้นก็เตรียมแห่น
รุกเพื่อโจมตีขุมกำลังของเหล่าชนศึกทางเหนือต่อไป มาถึงจุดนี้ พรรครัฐเริ่มมีความติดเทื้อน
ขัดแย้งกันมากขึ้น ประเด็นของการได้เลียงอยู่ที่ว่าพรรครักกิมินตึ่งควรพยายามกำลังทางทหาร
สู้ดินแดนของขุนศึกทางภาคเหนือที่มีกำลังมากกว่า แต่ไร้ประสิทธิภาพก็ตามหรือไม่ ผู้ที่ให้
ความสนใจในเรื่องนี้มากเห็นจะได้แก่กลุ่มที่บริษัทชาวรัสเซีย ทั้งนี้ เพราะพวกเขามาเหล่า
นั้นเกรงว่าถ้าหากกองทัพกิมินตึ่งที่รัสเซียหนุนหลังอยู่นี้ขยายด้วยสู่ภาคเหนือใกล้มากเท่าใด
อาจทำให้สัญญาณตรรกะที่กระทำกันอย่างสับ ๆ กับขุนศึกทางภาคเหนือผู้ที่นึงขาดสะบั้นลง
มากเท่านั้น และรัสเซียจะเป็นฝ่ายสูญเสียผลประโยชน์อย่างมาก อย่างไรก็ตี แม้ยกขัตตาวงจาก
ทุกฝ่าย แต่เชียงหาได้หมดความพยายามไม่จันในที่สุดในวันที่ 27 กรกฎาคม ค.ศ. 1926
เข้ากิลนารถผสกนตนให้มีการเดินทัพสู่ภาคเหนือ³ และกองทัพอันประกอบด้วยสมาชิก

¹ ไพบูลย์ วงศ์วนิช, ประวัติเมจฉะ เจ้อ-ตุง, มิตรของจีนแดง, (กทม., 2516), หน้า 150-153, 159, 164.

² รอเบิร์ต เพน, เมจฉะ เจ้อ-ตุง, แปลโดย อชาชา ขอจิตต์เบดต์ (กทม., 2524) หน้า 228.

³ Harrison, op.cit., pp. 137-138. และ Hsu, op.cit., pp. 614-617. ขุนศึกที่สำคัญทางภาคเหนือ 5 กํก ได้แก่ หู ใบ-ปู, จาง โซ-หลิน, ชุน ชوان-ฟัง, เพิง ยุ่-เสียน และเยน ชี-ชาน 2 คนหลังค่อนข้างจะสำคัญก่อการตั้งของ
เชียง แต่ต่อมาก็แย้ง เชียงต้องใช้เวลาปราบถึงเดือนตุลาคม ค.ศ. 1930 จึงสำเร็จ.

พรรคก์กมินติ้ง เป็นส่วนใหญ่ก็ เดินทางบุ่งสู่บริเวณลุ่มน้ำแม่น้ำแยงซี ผ่านชุมชนศิกแห่ง มหาลัยที่นานได้อย่างรวดเร็ว ชัยชนะแต่ละครั้ง เกิดจากความมีประสิทธิภาพของกองทัพ อีกทั้งน้อยมาก “ให้” มากกว่า “ยอม” แก่ชาวไร่ชาวนาที่กองทัพนี้เคลื่อนผ่าน ซึ่งแตกต่างจากกองทัพของบรรดาขุนศึกทั้งหลาย การให้นี้เป็นสาเหตุทำให้กองทัพก์กมินติ้งได้รับความร่วมมือจากชาวบ้านมากกว่าที่กองทัพชุมชนศิกได้รับ ในขณะที่กองทัพเชียงประสน ความสำเร็จแต่ละครั้ง บรรดาคอมมิวนิสต์ที่ไม่ได้ไปด้วยกันกองทัพก์ยังคงดำเนินการโฆษณาการทางการเมืองอยู่ต่อไป ทั้งในพื้นที่ที่ปลดปล่อยแล้ว รวมทั้งในพื้นที่ที่เชียงเพียงปลดปล่อยด้วย หรือนั้นก็คือทราบเท่าที่เชียงก้าวไปช้างหน้าได้มากเท่าไร อิทธิพลของคอมมิวนิสต์ขยายตัวออกไปไกลมากเท่านั้น พร้อม ๆ กับการเข้ายึดมหาลัยที่ กองทัพก์กมินติ้งอีกส่วนหนึ่งก็เคลื่อนสู่บริเวณลุ่มน้ำแม่น้ำแยงซี ในเดือนสิงหาคม จากจุดนี้การสู้รบเริ่มรุนแรงขึ้นโดยเฉพาะที่มหาลัยเกียงສี มหาลัยเดียวที่เชียงต้องใช้เวลาเกือบ 2 เดือนจึงยุติการสู้รบได้ อย่างไรก็ตี กองทัพเชียงแข็งแกร่งขึ้นทุกขณะ เพราะได้อาภิญญาอยู่มาจากการศักดิ์ รวมทั้งได้กำสังเพิ่มขึ้นอันเกิดจากการแปรพักรห์ของฝ่ายชุมชนศิก นอกเหนือจากความมีประสิทธิภาพของกองทัพ ความกล้าหาญเด็ดเดียวของเชียง กองทัพก์กมินติ้งยังคงข้างจะได้เบรียบฝ่ายศัตรูตรงที่ว่าอาภัลส่วนใหญ่ที่เชียงใช้เป็นอาภัลขนาดเบา จึงเคลื่อนทัพได้อย่างรวดเร็ว ในขณะที่กองทัพชุมชนศิกใช้อาภัลนกจึงเคลื่อนทัพได้ไม่สะดวกเป็นอุปสรรคต่อการสู้รบ รวมทั้งการที่เชียงได้รับความช่วยเหลือจากชาวไร่ชาวนาที่พรรคชีชีพได้มายุกร่วมไว้ก่อนแล้ว ทำให้ในที่สุดกล้ามารถเข้ายึดเส้นทางรถไฟสายสำราญ ซึ่งใช้เป็นเส้นทางเข้าโจมตีศัตรูได้แม้จากแนวหลังของฝ่ายศักดิ์เอง

การแยกตัวครั้งแรกของพรรคชีชีพกับก์กมินติ้ง

การรวมตัวกันของพรรคชีชีพและพรรคก์กมินติ้ง เพื่อการรวมประเทศ ถือเป็นว่าจะไม่มีทางสำเร็จตั้งแต่เริ่มต้น ทั้งนี้เพราะความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดในอุดมการณ์ของทั้ง 2 ฝ่าย ที่เห็นได้ชัดคือ ในฝ่ายสามารถพรรคก์กมินติ้งทั้งที่เป็นสมาชิกก่อน

และในขณะที่เข้าร่วมเป็นพันธมิตรกับพระคริสต์แล้ว ต่างเหมือนกันคือไม่เคยมีศรัทธาใน
อุดมการณ์ของพระคริสต์ที่ว่าด้วย "การต่อสู้ทางชนชั้น"¹ เลยแม้แต่น้อย ทั้งนี้เป็น
เพราะจากฐานะแล้วบุคคลเหล่านั้นล้วนใหญ่ต่างก็มาจากครอบครัวที่มีเงิน มีอำนาจ เป็น
นายขุนเจ้าของที่ดิน และนายทุนธุรกิจน้อยใหญ่ ความคิดที่จะจัดตั้งคนยากจนเพื่อต่อสู้
กับคนมีเงิน จึงถือเป็นเรื่องผิดธรรมชาติไป และก็ยังเลวร้ายไปอีกถ้าต้องให้ไปต่อสู้กับคน
ในครอบครัวของตนเอง ความขัดแย้งดังกล่าวเกิดขึ้นตั้งแต่ระยะต้น ๆ ของการร่วมมือ
ครั้งแรกของทั้ง 2 พระคริสต์ นั่นคือก่อนที่พระคริสต์จะหันมาสนใจกับหลังปฏิรูป
อันมหาศาลของขบวนการชาวไร่ชาวนา แต่การขัดแย้งยังไม่สงบออก เป็นรูปธรรม
ทั้งนี้ เพราะทั้ง 2 พระคริสต์ที่เข้ามาร่วมกันนั้นกำลังอยู่ในระหว่างการสร้างสมบัติ
ความที่ว่าด้วยการจัดรูปการปกครองหรือแนวโน้มภายในการบริหารประเทศด้วยวิธี
การอย่างไรจึงยังไม่เกิดขึ้น จะมีให้เห็นชัดๆ เพียงการขัดแย้งในเรื่องการปราบปราม
ขุนศึกดังที่กล่าวมาแล้วเท่านั้น แต่นับจากการขยายตัวทางทหารของฝ่ายกึกมินตั้ง เข้า
ครอบครองพื้นที่ได้มากขึ้น การต่อสู้เพื่อยังชิงอำนาจภายในพระคริสต์เริ่มเกิดขึ้นสุดท้าย
นำไปสู่การแตกแยกพร้อม ๆ กับการเกิดกลุ่มอำนาจหลายกลุ่มด้วยกัน² และยังเมื่อ
กองทัพขยายอำนาจขึ้นเหนือเข้าครอบครองพื้นที่แห่งใหม่ รวมทั้งที่ເຫັນเป็นของสมาชิก
กึกมินตั้งด้วยกันเอง จากเหล่าบรรดา นายทุนเจ้าของที่ดิน บัญทากความขัดแย้ง เริ่มชัดเจน
ขึ้น เมื่อพระคริสต์ถือโอกาสตัดหน้า ช่วงชิงมวลชนด้วยการจัดตั้งสหพันธ์ชาวไร่ชาวนา
และสหภาพแรงงานทั้งนี้ก่อนที่กองกำลังล้วนใหญ่จะได้รับชัยชนะขึ้นสุดท้าย ยังไปกว่านั้น

¹ รายละเอียดอุ ชัยอนันต์ สุนทรสิช, ประชาธิปไตย สังคมนิยม คอมมิวนิสต์ กับการเมืองไทย, (กรุงเทพมหานคร, 2520) หน้า 161-170.

² โจห์น เค แฟร์แบงค์ และอื่น ๆ, เอกสารประวัติศาสตร์ไทย, แปลโดย
กฤษณา สนิทวงศ์ฯ และอื่น ๆ เล่ม 3, (กรุงเทพมหานคร, 2521) หน้า 866.

โดย เฉพาะสหพันธ์ชาวไร่ชาวนาภายใต้การชึ้นนำของพระครซีซีพี ล้วนใหญ่เริ่มเดิบโดย
เข้มแข็งขึ้นทันทีที่กองทัพจากไป ผู้นำชีซีพีบางคุณมองเห็นถึงอิทธิพลดังกล่าว และ
เกรงว่าอาจนำไปสู่แก้กันระหว่างพระครทั้ง 2 จึงพยายามลดบทบาทของสหพันธ์ลง
แต่ก็ไม่เป็นผล มีการร้องเรียนและรายงานให้ทราบว่าที่ดินของนายทุนเจ้าของที่ดิน และ
ผู้มีการศึกษาหลายแห่งอยู่ในชานเมือง ไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้ การชึ้นนำของ
พระครซีซีพีก่อการสไคร์คเรียกร้องค่าจ้าง สวัสดิการ เพิ่ม นอกเหนือนี้ สมาชิกพระครซีซีพี
เอง แม้ในส่วนรวมจะสนับสนุนพระครก็มิหนีตั้งอยู่ แต่ในส่วนตัวแล้วเริ่มแสดงอาการ เป็น
ปฏิปักษ์กับตัวผู้นำทางทหาร โดยเฉพาะเชียง ໄค เชค มากขึ้นเป็นลำดับ

การขัดแย้งอย่างเปิดเผย เมื่อกองทัพก็มิหนีตั้ง เคลื่อนเข้าใกล้ เมืองเชียงไห้
ศูนย์กลางทางธุรกิจที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่ง ก่อนที่เชียงจะเข้าเมือง สหภาพแรงงานภายใต้
การนำของพระครซีซีพีรวมตัวกันจากภายในเข้ายึดอำนาจราชฐาน¹ การกระทำเช่นนี้ เชียง
มองว่าไม่ใช่ความร่วมมือ แต่เป็นแผนการหาเสียงของฝ่ายซีซีพี² ด้วยเหตุนี้ เมื่อเชียง
เข้าเมืองได้จึงสั่งการให้ประหารชีวิตสมาชิกของสหภาพแรงงานเป็นจำนวนพัน ๆ คน
ทั้งนี้ เพราะเชียงเห็นว่า บุคคลเหล่านี้ไม่ใช่มิตรแท้หากแต่เป็นศัตรุผู้ฉวยโอกาส.

ในเดือนเมษายน ค.ศ. 1927 บรรดาสมาชิกผู้นำของก็มิหนีตั้ง และเชียง
มาพบกันที่เมืองนานกิง ประการสำคัญที่สุดคือการแต่งตั้งรัฐบาลแห่งชาติขึ้นโดยไม่มีพระครซีซีพีเข้าร่วม นับ
จากนั้นมาจนถึงเดือนมิถุนายน การต่อสู้แบบลามา เส้าจิ้ง เกิดขึ้น ฝ่ายหนึ่งคือคอมมิวนิสต์
อีกกลุ่มได้แก่สมาชิกของก็มิหนีตั้งที่ค่อนข้างมีความคิดชراและขาดภัยได้การนำของ
เชียง สุดท้ายได้แก่กลุ่มก็มิหนีตั้งที่มีความคิดชราและชร้ายสุด กลุ่มนี้มีผู้นำชื่อ หวัง ชิง-
ไห่ กลุ่มสุดท้ายค่อนข้างโอนเอียงไปทางฝ่ายแรก และที่สำคัญคือต่อต้านเชียง ใน การ

¹Shirokauer, op.cit., p. 487.

²Harrison, op.cit., pp. 139-140.

ต่อสู้ครั้งนี้ พรรครชีชีพไม่ได้รับความช่วยเหลือจากองค์การโคมิน เทอร์น เมมอันแต่ก่อน ทั้งนี้ เพราะอยุ่ เช่น สถาลิน และสมาชิกผู้ดูมเสียงข้างมาก ภายในองค์การดังกล่าว ไม่ต้องการให้สมาชิกคนอื่น ๆ เท็นถึงความลับเหลวในการซื้อขายการเมืองในจีน ซึ่ง ถ้าหากเขายอมรับความจริง อาจถูกผู้แข่งทางการเมืองภายในประเทศโกร์อย่าง เช่น ลิออง ทรอดสกี้ หยินยกขึ้นมาเป็นประเด็น ใจมีได้ รวมทั้งการประทัดประหารชีวิตสมาชิกพรรครคอมมิวนิสต์ที่เมืองเชียงไห่ สถาลินยังถือว่า เป็นเรื่องเล็กน้อย และยืนยันให้พรรครชีชีพ ร่วมมือกับพรรคกommunist ตั้ง¹ ต่อไป แม้ว่า เชียงจะไม่ให้ความสำคัญกับพรรครักตาม นอก จากนี้สถาลินยังแก้ลังแสดงละครบตาผู้นำพรรครชีชีพด้วยการไม่ยินดียกน้ำยาร์ด์ความกังวล ของพรรครองที่ว่า เมื่อใดที่พรรครควรจะจัดตั้งกองกำลังติดอาวุธ เพื่อรับมือกับมิตรที่กำลังจะ กล้ายเป็นศัตรู ขณะเดียวกันยังแสดงอาการรังเกียจสมาชิกกommunist ที่เอียงช้ายิ่ว เป็น บุคคลโล่เงล้า ถูกคอมมิวนิสต์หลอกลวง ซึ่งพฤติกรรมทั้งหมดของสถาลินถูกมองไปว่า เป็น การผลักดันให้คนกลุ่มนี้หันไปจงรักภักดีต่อพรรครักกommunist มากขึ้น แต่สถาลินก็ไม่ได้ให้ความ สนใจ

จากข้อขัดแย้งดังกล่าว ทำให้ในที่สุดในเดือนสิงหาคมและ เดือนกันยายน พรรครชีชีพตัดสินใจหันมาสนับอาวุธขึ้นต่อสู้² การจราจลจุ่นวายครั้งแรกที่เกิดขึ้นในวันที่ 1 สิงหาคม ค.ศ. 1927 ที่เมืองหนานชาง (เมืองหลวงของมณฑล กเยียงสี) เป็นฝ่ายของกอง ทหารที่สังกัดพรรครคอมมิวนิสต์ รวมทั้งผู้ที่ฝึกให้ในสหอัคติดังกล่าว ถึงแม้จะพ่ายแพ้ต่อมามาใน เวลาไม่ถึงสปดาห์ เพราะขาดกำลัง แต่ผู้ร่วมก่อการหลายคนต่อมาได้กลับ เป็นผู้นำคน สำคัญของกองทัพแดง

---

¹ Thornton, op. cit., p. 20.

² Ibid., pp. 19-20.

การจราจลที่เกิดติดต่อกันมาในมหลูบาน ญี่ปุ่น และ กวางตุ้ง¹ ต่างก็ ประสบชะตากรรมที่ไม่แตกต่างจากการจราจลครั้งแรกนัก ทั้งนี้เกิดมาจากนิยาม ของพระค์ที่เน้นการเมือง และการมอบความหวังไว้กับกำลังมวลชน นั่นหมายถึงใน ทางปฏิบัติพระค์ไม่สนใจการต่อสู้ด้วยกำลัง จึงไม่พยายามเสริมสร้างกองกำลังติดอาวุธ ขึ้น และคิดเสมอว่า เมื่อเวลาของการปฏิวัติสุก่อน พระค์สามารถใช้กำลังมวลชนอัน ประกอบด้วยชาวไร่ชาวนาและกรรมกร เข้าทำลายกองทัพกึกมินตึ่งได้ ในเรื่องนี้ เมา เมือได้รับมอบหมายจากพระค์ให้ดำเนินการปลุกระดมชาวไร่ชาวนาในมหลูบานก่อการ จราจลที่เรียกว่า "การจราจลในถูกในไม้ร่วง" (กันยายน 1927) ได้กล่าวว่าหัวหึงไว้ว่า การต่อสู้กับทหารต้องใช้ทหารจึงจะประสบความสำเร็จ² พระค์คอมมิวนิล็ต์เองไม่มีกอง กำลังติดอาวุธที่แท้จริง และถ้าหากจะต้องการปฏิวัติคุณจะต้องมีกองกำลังดังกล่าวอย่าง น้อยไว้เพื่อต่อสู้กับกองทัพของกึกมินตึ่ง ความคิดของ เมาไม่ได้รับการสนับสนุน และ เมือ การจราจลเกิดขึ้น ผลงานล้วนใหญ่จึงเป็นของผลเรือนที่ประกอบด้วยสมาชิกจากสหพันธ์ ชาวไร่ชาวนาที่เกณฑ์มาจากชนบทแคล้ว ๆ เมืองชางชา ในมหลูบาน กองทัพกึกมินตึ่ง แม้จะไม่ทันรู้ตัว แต่ก็สามารถปราบกบฏลงอย่างรวดเร็ว³ ผลเมากู้ภัยแต่ หลบหนีออก ไปได้ การจราจลของคอมมิวนิล็ต์อีกกลุ่มนึง เรียก "กลุ่มแคนตอน" เกิดขึ้นในเดือน ธันวาคม ศูนย์กลางความวุ่นวายอยู่ที่เมืองกวางโจว แต่ก็ถูกปราบลง เช่นเดียวกัน เมาใช้ ความล้มเหลวที่ให้พระค์เห็นความจำเป็นของการมีกองกำลังติดอาวุธ เป็นของตน เองอีกครั้ง หนึ่ง นอกเหนือนี้ยังตั้งข้อสงสัยถึงความเป็นไปได้ของพระค์ที่พยายามจะใช้วิธีการอย่างเดียว ยึดครองเมืองใหญ่ ๆ อย่างเช่นชางชา และกวางโจว แต่คำสอนของพระค์ยังคงเหมือนเดิมคือไม่เห็นด้วย เมื่อล้มเหลวคอมมิวนิล็ต์ทั้งหลายต่างก็พาภันเข้าไปอาศัยอยู่ตามบ้าน เข้า

¹ Loc.cit.,

² อ้างใน ไพชรย์ วงศ์วนิช,อางแล้ว, หน้า 176-177.

³ Bianco, op.cit., p. 63.

รวมรวมสมัครพรรคพวกรำการต่อสู้ต่อไป

ในที่สุด พระคocomมิวนิสต์ก็ทำลายลง เกือบหมดสิ้น สมาชิกลดจำนวนลง
อย่างน่าใจหาย เหลือเพียงไม่ถึงหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกที่มีอยู่ในช่วง เวลาที่แท็ก
แยกจากเชียง เป็นภาพของความตกต่ำอย่างที่ไม่เคยมีใครคาดคิดมาก่อน ความยิ่งใหญ่
ของขบวนการปฏิริตั้งที่เคยปรากฏในช่วงปี ค.ศ. 1923 หมดสิ้นไป ผู้นำสำคัญ ๆ
หลายคนหลบหนีออกนอกประเทศไทย หลายคนหลบซ่อนตัวดำเนินการต่อสู้ได้ดินตามเมืองท่า
สำคัญ ๆ บางคนเปลี่ยนแผนหรือยกบังคับให้ต่อสู้จากบ่าสู่เมืองแทน การเปลี่ยนยุทธวิธี
เช่นนั้น จึงถูกมองว่า เป็นความล้มเหลวของขบวนการคอมมิวนิสต์ แต่ในไม่ช้าความคิดนั้น
ก็เปลี่ยนไปเมื่อขบวนการกองไว้จรดอาวุธจากบ่าได้แสดงพลังให้ปรากฏด้วยการนำร่อง
ปฏิรูปด้วยกลงบนแผ่นดินจีนได้อย่างถาวรสืบมาจนกล้ายเป็นบทเรียนที่มีค่าแก่เหล่ามาร์กซิสต์
และคอมมิวนิสต์ในประเทศไทยอีก ที่oma